No. 2285 Zaterdag 22 October 1927. 44ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Mr. Brantjes..... und kein Ende?

Mr. Brantjes heeft zich weer eens laten interviewen, thans door „De Telegraaf."

Zooals te verwachten was, heeft dit interview ons wederom verrassende openbaringen gebracht,- verrassend en verbluffen vooral voor den gedachgang van den man zelf, die spoedig weer het beheer over dit gewest zal aanvaarden, indien niet . . . .

't Is wel eigenaardig; dezelfde liberale pers, die hem in 1922, naar aanleiding van de ongeregeldheden die hadden plaats gegrepen, zoo vinnig aanviel en zelfs op zijn heengaan aandrong, daar hij, volgens haar, had blijk gegeven voor zijn taak niet berekend te zijn, en niet de noodige bestuurswijsheid te bezitten,- die geen vin verroerde en geen vinger uitstak om hem te verdedigen, toen zijn beleid openlijk in het Parlement werd afgekeurd, diezelfde liberale pers ontvangt hem nu met open armen, en acht zich geroepen hem de hand boven 't hoofd te houden.

Zoolang de Roomsche pers, hier en in het Moederland, niet meedeed aan de dikwijls felle critiek die op dit eiland door personen van alle gezindten, van alle politieke en godsdienstige richting, op het beleid van Gouverneur Brantjes werd uitgeoefend, welke critiek niet zelden op zeer scherpe wijze in de Nederlandsche pers tot uiting kwam, was er niemand uit 't liberale kamp die om mr. Brantjes taalde en 't voor hem opnam.

Nu eindelijk, door de logica der feiten gedwongen ook de Roomsche pers op mr. Brantjes critiek is gaan uitoefenen, nu draait ineens de politieke windvaan en meent een deel der liberale pers verplicht te zijn mr. Brantjes in bescherming te nemen.

Niet maar in de subjectieve opvatting van de Roomsche pers vinden de grieven tegen het bestuur van mr. Brantjes haar oorsprong; zij vinden haar oorsprong in het Bestuur zelf, in de wijze waarop het Bestuur zijn taak uitoefent, en de belangen van dit gewest behartigt;- in de wijze ook, waarop mr. Brantjes zich gedurende zijn verblijf in Nederland omtrent veel wat Curaçaosche aangelegenheden betreft, heeft uitgelaten.

Alles samen genomen hebben wij over het beleid van den heer Brantjes niet veel anders dan kritiek gehoord.

Bovendien, al heeft mr. Brantjes zich nooit een vriend getoond van het B. O., wat wel blijkt uit het feit dat hij maar zelden een Roomsche school een bezoek heeft waardig gekeurd, maar blijkbaar wel het recht meent te hebben om bij tij en ontij het Bijzonder Onderwijs te becritiseeren en af te breken, sinds zijn verblijf in het Moederland heeft hij zich als een beslist tegenstander ervan ontpopt; als iemand die het Bijzonder Onderwijs blijkbaar zijn verderen normalen groei en ontwikkeling misgunt, en die 't daarom, heel begrijpelijk, kwalijk zetten kan, dat er zooveel geld aan dat Onderwijs besteed wordt.

Hierin is naar alle waarschijnlijkheid ook de reden te zoeken van het omgaan der politieke windvaan, en waarom „Handelsblad', en „Telegraaf" thans mr. Brantjes in bescherming trachten te nemen tegen de stoute Roomsche pers.

„Het Handelsblad" sprak van perstumoer, waarvoor kwalijk een reden is te vinden en „De Telegraaf" vroeg zoo moederlijk bezorgd: „Zijn vele dezer onaangenaamheden niet te wijten aan den éénzijdigen geest der Curaçaosche pers?"

„Gewis" antwoordt de gouverneur. „Er is te Curaçao nog maar één soort pers, n. l. die der R. K. Missie; de „Amigoe di Curaçao" en de „Union" beide geredigeerd door pater VERRIET, bekend uit de staking der havenarbeiders in 1922, benevens een derde weekblad „La Cruz", geredigeerd door den Secretaris van den bisschop, de „La Cruz" geheel en de „Union" nagenoeg geheel geschreven in het Benedenwindsche idioom."

Wij citeeren verder: „Welnu, deze couranten geven zich hoegenaamd geen moeite, iets op te nemen, wat haar niet wordt toegezonden. Zij halen haar berichten uit haar eigen bronnen, toetsen nooit de waarheid ervan en kunnen dus niet al te zeer op betrouwbaarheid bogen." Tot zoover „De Telegraaf" avondblad 26 Sept j. l.

Als wij deze woorden in haar logisch verband nemen, dan kunnen wij tot geen andere conclusie komen dan de volgende: Mr. Brantjes beschuldigt de Curaçaosche pers van éénzijdigheid, omdat zij uitsluitend in de handen van de R. K. Missie is, m. a. w. omdat zij uitsluitend katholiek is en haar redacteurs uitsluitend priesters zijn: n.l. Pater Verriet, „bekend uit de staking der havenarbeiders in 1922" (een qualificatie die uit den mond van mr. Brantjes klinkt als een insinuatie, waarover wij hem echter niet lastig zullen vallen) en „den secretaris van den bisschop", door welke qualificatie ook de Bisschop indirect in die beschuldiging betrokken wordt.

Een katholiek gouverneur beschuldigt de pers van éénzijdigheid, omdat deze uitsluitend katholiek is.

Zoo spreekt een man, die om de positie die hij bekleedt, boven alle partije moet staan, een man, die om diezelfde positie en zijn godsdienstige overtuiging tevens, geroepen is de katholieke pers met alle kracht te steunen.

Toen in het vorig jaar Jhr. de Graeff het bestuur over Nederlandsch Indië aanvaardde, was een van de eerste regeeringsdaden van dezen Landvoogd de Indische pers in conferentie bij zich ten paleize uit te noodigen. Ter eerste conferentie waren aanwezig een veertigtal Europeesche, Chineesche en inheemsche journalisten van alle richtingen. Bij die gelegenheid deelde Z. E. mede, dat hij grooten prijs stelde op persoonlijke kennismaking met de leiders der publieke opinie, wier verantwoordelijke taak van het grootste belang is voor de economische en staatkundige ontwikkeling van Indië. Hij noemde de persmenschen niet alleen medewerkers, maar vrienden, welke hem ook zijn feilen toonden. En daarom kondigde hij aan, dat hij op het voorbeeld van Amerika, iedere maand een receptie zou houden voor de pers, waarop iedereen concrete vragen mocht stellen, en waarop ook vaak concreet geantwoord zou worden, wanneer de aangeroerde kwesties geen punt van overleg zouden uitmaken met het Opperbestuur of den Volksraad.

De Landvoogd hoopte, dat hierdoor de vaak bona fide, doch onjuiste berichten en beschouwingen voorkomen zouden worden.

Welk een verschil tusschen dezen Landvoogd en den man die spoedig hier weer als Landvoogd zal terug keeren, en die herhaaldelijk in tegenwoordigheid van vriend en vijand zijn geringschatting voor de Curaçaosche pers openlijk heeft aan den dag gelegd. Nooit heeft hij 't onder stoelen of banken gestoken, dat de Curaçaosche Roomsche pers voor hem van geen waarde was.

Moeilijk kon dan ook uit zijn mond, als eenmaal de Curaçaosche pers ter sprake zou worden gebracht, iets anders verwacht worden dan de boven geciteerde verklaring.

De Curaçaosche pers, eènzijdig, nu zij katholiek is!

Eénzijdig, en daarom onbetrouwbaar!

Eènzijdig, ja, maar in geheel anderen zin als mr. Brantjes het bedoelt; — éénzijdig, omdat haar redacteurs als katholiek en priester, bij de behartiging en verdediging van de belangen van dit gewest en zijn bevolking, steeds geroepen zijn te staan aan de zijde van Een, die de Weg, de Waarheid en het Leven is, van Christus;

éénzijdig, omdat wij steeds uit eerbied voor het gezag, den persoon die met dat gezag bekleedt is, ondanks alle tekortkomingen, hebben weten te eerbiedigen en te sparen;

éénzijdig, omdat wij als katholiek en priester, hebben weten te vergeven en vergeten;

éénzijdig, ja, omdat de katholieke pers zich te hoog acht, en haar roeping te edel en verheven, om bij de verdediging van het algemeen belang, en bij de verspreiding van kennis, ontwikkeling en beschaving, het persoonlijk element in het geding te mengen; omdat zij van de hoogte van haar verheven standpunt alle kleine persoonlijkheden over 't hoofd heeft weten te zien, overtuigd dat het algemeen belang daarmee het best gediend zou zijn.

In plaats van de Roomsche pers er een verwijt van te maken, moest de heer Brantjes haar integendeel dankbaar zijn voor deze éénzijdigheid.

En „deze couranten" zegt Mr. Brantjes, „geven zich hoegenaamd geen moeite iets op te nemen, wat haar niet wordt toegezonden.

Zij halen haar berichten uit haar eigen bronnen, toetsen nooit de waarheid er van en kunnen dus niet al te zeer op betrouwbaarheid bogen."

Toen een jaar geleden onze voorganger, de zeer eerw. Pater Euwens zich wegens zijn zwakke gezondheid verplicht achtte, zich van de redactie van de „Amigoe" terug te trekken, drukte het Koloniaal Weekblad, dat toch heelemaal niet bekend staat om zijn katholieke tendenzen of sympathieën, er zijn spijt over uit, en had niets dan lof voor de hoogst verdienstelijke wijze waarop Pater Euwens gedurende zooveel jaren de redactie van dit blad gevoerd had.

En voor dienzelfden man en priester, en zijn jarenlangen arbeid in het belang van Curaçao, had mr. Brantjes niets dan critiek en afkeuring over.

Bij herhaling heeft de „Amigoe" haar licht laten schijnen over de kwesties van den dag en over verschillende zaken van groot algemeen belang. Bij elke officieele gelegenheid heeft de Roomsche pers haar vertegenwoordiger, alle groote werken van eenig belang heeft zij uit eigen aanschouwing leeren kennen, om het publiek daaromtrent in te lichten; voor wie haar redactioneele artikelen onder de streep geregeld leest, is 't duidelijk dat verschillende op den voorgrond tredende feiten in ons koloniaal sociaal leven er wijd en breed behandeld zijn. En als het principieele kwesties gold, heeft zij steeds deze weten te toetsen aan de eeuwige, onveranderlijke beginselen van recht en waarheid. Wij zelf zijn meer dan eens bij mr. Brantjes op audientie geweest, om informaties over een over andere aangelegenheid in te winnen.

Op grond van al hetgeen er geschied is, vragen wij ons af, wat voor heil er voor Curaçao te verwachten is, als er zoo gespeeld en gespot wordt met de publieke opinie, en men slechts minachting over heeft voor degenen die de dragers ervan zijn, en die er steeds op uit zijn deze in goede banen te leiden?

Veel goeds te verwachten niet, maar wel veel kwaads te vreezen.

Wij vragen ons af wat er te verwachten is van de loyale doorvoering van de gelijkstelling, zooals de wet die voorschrijft en zooals mr. Brantjes belooft?

Wel staat te vreezen wat in elk interview als een bedreiging uit zijn mond weerklonken heeft, dat de vrijheid om kosteloos onderwijs te geven zooveel mogelijk zal beperkt worden.

Moge men in Nederland spoedig tot het inzicht komen, welke hooge algemeene belangen, en tevens welke hooge speciaal katholieke belangen er op het spel staan.

Nog een paar kantteekeningen

naar aanleiding van het interview van „De Telegraaf" met Mr. Brantjes.

De brief van Mgr. Vuylsteke. Naar mr. Brantjes in bovengemeld interview verklaart, is het schrijven waarin Mgr. Vuylsteke zijn wenschen omtrent de doorvoering der gelijkstelling bekend maakte, met de op 26 Mei naar Nederland vertrekkende mail — dus op denzelfden dag als Z. E. vertrokken is, — van de Gouvernementssecretarie aan den Minister verzonden, „opdat" zegt Mr. Brantjes, „het nog vóór mijn eerste ontmoeting met den Minister zou aankomen."

Welnu, dan ligt 't toch voor de hand, dat bij die eerste ontmoeting, waarbij volgens de verklaring van den Minister zelf, de gelijkstelling besproken is, toch ook het schrijven van Mgr. ter sprake is gebracht. En al zou die brief den Minister nog niet bereikt hebben, dan zou toch als van zelf sprekend, Mr. Brantjes die van zijn inhoud volkomen op de hoogte was, den Minister daaromtrent hebben ingelicht.

Maar hoe dan te verklaren, dat de Minister in de Eerste Kamer er geen melding van maakt, maar eenvoudig zegt, wat Z. E. „ipsis verbis" van Mr. Brantjes vernomen had, dat op Curacao bij de betrokken kringen het verlangen naar de gelijkstelling niet bestond? Die mededeeling is toch heel wat anders als wat er in dien brief staat, al wordt daarin de gelijkstelling niet genoemd. Het is toch onbetwijfelbaar zeker, dat zich in dat schrijven een sterk streven naar de verdere doorvoering der gelijkstelling openbaarde; — wat Mr. Brantjes ook zeer goed begreep, zoodat de kennismaking met dit schrijven hem de woorden ontlokte: Maar dan kan U wel de gelijkstelling vragen.

Maar waarom dan van dit schrijven geen melding gemaakt? en tegen het duidelijk geopenbaard en ook als zoodanig begrepen verlangen van Mgr. in, verklaard, dat bij de betrokken kringen het verlangen naar de gelijkstelling niet bestaat? Waarom is pas over dien brief gesproken, nadat de Bisschop dien heeft laten bekend maken?

Hoe is 't mogelijk dat zelfs daarna nog mr. Brantjes uitdrukkelijk in zijn interview met Het Handelsblad heeft kunnen verklaren, dat de Bisschop hem zelf gezegd had de gelijkstelling niet te verlangen?

Nu behoeven we niet te gaan twisten over den term: *„gelijkstelling"* of *„volledige gelijkstelling."* Wanneer zooals hier de gelijkstelling nog maar op één enkel punt, en dan nog zeer onvolledig, is ingevoerd, dan ligt 't voor de hand, dat men niet *ineens* het onderste uit de kan wil hebben, maar *geleidelijk* wat recht en billijk is zal trachten te verkrijgen.

In elk geval is 't zeker, dat Mgr. Vuylsteke herhaaldelijk het Centraal Bureau voor het R. K. Onderwijs in Nederland, en de R. K. Staatspartij verzocht heeft, aan te dringen op verdere doorvoering van de gelijkstelling. Dat Mgr. dit tegenover Gouverneur Brantjes niet gedaan heeft, vindt zijn verklaring in het feit, dat het Mgr. gebleken was, dat van mr. Brantjes medewerking in die richting niet te verwachten was. Want toen een paar jaar geleden een redelijke verhooging van de bouwsubsidie, die thans nog geen gulden per kind bedraagt, gevraagd werd, werd deze „gezien het eindcijfer" der Onderwijssubsidie, van de hand gewezen.

Hieruit volgt echter geenszins dat dit verlangen niet bestond.

En evenmin geeft het mr. Brantjes recht om te concludeeren dat „de betrokken kringen" de gelijkstelling niet verlangen. Hij wist beter, al zou 't alleen maar geweest zijn uit 't schrijven van Mgr.

Uit het omstandig schrijven van Mgr. bleek duidelijk, al werd niet alles ineens gevraagd, dat wel degelijk het verlangen naar verdere doorvoering der gelijkstelling bestaat.

Speciaal in deze kwestie komen èn de minister èn Gouverneur Brantjes in een steeds raadselachtiger licht te staan.

Reorganisatie der politie. „Niettegenstaande deze dringende noodzaak" verklaart mr. Brantjes in gemeld interview, „blijkt de Koloniale Raad van Curaçao het groot belang van politie, uitgeoefend door vaklieden, nog niet te kunnen inzien. Men staart zich blind op de militaire tucht, waaraan de politietroepen onderworpen zullen zijn."

Maar er zal toch wel niemand zijn, die geen goede politie en vakmannen verlangt. Ook de Koloniale Raad. De bezwaren tegen het voorgestelde plan zijn echter ontleend aan militairisme, concentratie van macht, autonomie, budgerecht, verbreking van het evenwicht tusschen burgers en militairen etc. Dit is heel wat anders als zich blind staren op militaire tucht.

In plaats van autonomie vreest men voor een stelsel van autocratie.

Afbraak.

Curaçao's groeiende politieke en economische beteekenis eischt prijsgeving van het afbraakbeleid ten opzichte van Curaçao's veiligheidsmiddelen. —Met versterking van het garnizoen mag geen dag en geen nacht langer worden gewacht.

In de N. Rott. Crt. van 15 Sept. j. l. schrijft de particuliere Curaçaosche Correspondent omtrent onze militaire weermacht het volgende:

De tijd ligt nog niet ver achter ons, dat opvolgende Nederlandsche regeeringen het onveranderlijk noodzakelijk achtent, zoo ter handhaving van de inwendige orde en rust als ter hooghouding van het gezag en het aanzien van Nederland in West-Indië, te Curaçao, naast een koloniale politiemacht, ook nog een vrij sterk garnizoen te onderhouden en er een maritiem station te hebben. Nog kort vóór het uitbreken van den wereldoorlog bedroeg de sterkte van dat garnizoen ongeveer 200 man en wisselden de naar de provinciën genoemde pantserdekkruisers elkaar te Willemstad geregeld af als stationschip in de Caraïbische zee.

Dat was in den tijd dat Curaçao in een chronischen toestand van economische kwijning verkeerde, politiek van geen bijzondere beteekenis was en kon bogen op een homogene, rustige bevolking.

Wij kunnen ons voorstellen, dat onder zulke omstandigheden bij menschen, wien de niet direct in geld waardeerbare kwestie van nationaal aanzien en prestige niet al te na aan het harte lag en die de Zuid-Amerikaansche en West-Indische volkspsyche niet konden aanvoelen, langzamerhand de meening ging overheerschen, dat de voor dien tijd en voor West-Indië toch wel formidabele weermacht van een paar honderd militairen en een oorlogschip eigenlijk als overdaad en luxe was te beschouwen en gevoegelijk aanzienlijk kon worden ingekrompen. Waartoe dan ook in 1913, waarschijnlijk onder eenige pressie en uit zuinigheidsoverwegingen, werd besloten.

Doch de tijden zijn veranderd. Curaçao is niet langer een noodlijdende kolonie, economisch en politiek van weinig beteekenis. De ontdekking van rijke olievindplaatsen in zijn naaste omgeving en de oprichting van een olieraffinaderij van de eerste grootte te Willemstad heeft als bij tooverslag het aanzien der dingen totaal en radicaal gewijzigd, ruime horizonten ontsloten en van Curaçao gemaakt een ook voor anderen dan den tegenwoordigen houder van den titel begeerenswaardig bezit.

En hand in hand met de wijziging in politieke en economische beteekenis voltrok zich ook een even ingrijpende verandering in de samenstelling, den aard en den geest der bevolking. De voorstelling althans van de homogene rustige bevolking behoort thans tot de geschiedenis; het aspect dat de bevolking thans biedt is dat van een agglomeratie van allerlei heterogene, allesbehalve rustige elementen.

Een ieder had nu verwacht, dat Nederland zich in het aangezicht van den zoo ingrijpend gewijzigden toestand opnieuw zou oriënteeren wat betreft de bescherming en de waarborging der veiligheid van zijn West-Indische onderdanen; dat het althans de uitvoering van de afbraakplannen met betrekking tot het maritiem station en het garnizoen zou opschorten.

Doch in die verwachting is men schromelijk bedrogen uitgekomen.

De „tijdelijke" opheffing van het maritiem station, waartoe in 1913 besloten was, bleek een definitieve te zijn. Zonderen wij de oorlogsperiode uit, dan kan men wel zeggen, dat een bezoek van een Nederlansch oorlogschip aan Curaçao sinds die tijdelijke opheffing tot de groote zeldzaamheden behoort. Er gaat dikwijls een heel jaar voorbij zonder dat men er een Nederlandsch oorlogschip te zien krijgt. En wat het garnizoen betreft, dat nog in 1913 plus minus 200 man sterk was, kan men in het Koloniaal Verslag opgeteekend vinden, dat de sterkte ervan einde 1925 al geslonken was tot 84 man, welk reeds niet indrukwekkend getal thans — naar men ons meldde — gedaald is tot beneden de 60.

En dat is nog niet alles. Tezelfder tijd, dat men zich met dit afbraakwerk onledig hield, werd ook van de zijde van het Koloniaal bestuur de sloopende hand geslagen aan de koloniale politie. De promotie werd stop gezet, openvallende plaatsen werden niet geregeld bezet.

Ontdaan van alle franje, is de toestand op het oogenblik dan ook deze, dat de veiligheid van een zeer gemengde bevolking van — het vlottend gedeelte meegerekend — zeker 70,000 zielen, verdeeld over zes, ver van het Moederland af gelegen, geïsoleerde eilanden, slechts gewaarborgd wordt door een gebrekkig georganiseerd, slecht betaald en geheel ontmoedigd politiekorps, met als éénige macht achter de hand een ook al niet bijster geestdriftig garnizoentje van 60 man.

Men zal, ook zonder dat dit uitdrukkelijk erbij gezegd behoeft te worden, wel begrijpen, dat de politiek, die tot dezen bedenkelijken toestand heeft geleid, door de bewoners van Curaçao allerminst wordt bewonderd en bij velen zelfs het laatste, nog taai smeulend vonkje sympathie voor het Nederlandsch bewind heeft uitgedoofd.

Het is dan ook een feit, dat te Curaçao gansch niet onder stoelen of banken wordt geschoven, dat men daar voor gevallen van ernstige ongeregeldheden niet meer op de hulp van Nederland, maar slechts op die van de V. S. van Amerika rekent, welke hulp steeds binnen enkele dagen aanwezig kan zijn en bij de relletjes van 1922 getoond heeft ook aanwezig te willen zijn.

Maar.... zal men ons misschien tegemoet willen voeren — zijn er thans geen teekenen van een kentering ten goede in de houding van de regeering tegenover Curaçao waar te nemen? Is niet minister Koningsberger plotseling ontwaakt uit wat wij zouden willen noemen den doodsslaap van het departement van Koloniën, heeft hij zelfs niet gesproken van een „periculum in mora" en wordt niet de spoedige uitzending van politietroepen naar Curaçao ernstig overwogen?

Wij willen heden in de kwestie der politieorganisatie te Curaçao maar liever niet treden.

Zooals wij in ons vorig artikel hebben laten doorschemeren, hebben wij eenige hoop, dat wederzijdsche concessiën tot een bevredigende oplossing van dat vraagstuk zullen voeren. Concessiën óók aan de autonomie van Curaçao.

Maar waar wij wel met de meeste klem op willen wijzen is, dat, ongeacht de oplossing van het politievraagstuk, met versterking van het garnizoen te Curaçao thans geen dag en geen nacht langer kan worden gewacht.

Het geldt hier niet een koloniale aangelegenheid, het is een plicht van het Rijk.

Schoolstrijd in Duitschland.

Socialisme en Vrijdenkerij.

Bij de vastelling van de grondwet van Weimar werd in Duitschland de schoolquaestie vrijwel opengelaten. De coalitie tusschen Centrum, Sociaal-democraten en Democraten moest om redenen der buitenlandsche politiek bijeen gehouden worden. Het principieel verschil in de wereldbeschouwingen der genoemde partijen zou bij het beproeven van een oplossing der schoolkwestie de coalitie uit elkander hebben doen spatten. Zooals men weet, pogen de thans regeerende partijen (Centrum, Beiersche Volkpartij, Duitsche Volkspartij en Duitsch-nationale Volkspartij) een oplossing te vinden.

Het ingediende ontwerp heeft ook de toestemming van het Centrum verworven, ofschoon niet alle desiderata zijn vervuld. Maar coalities brengen nu eenmaal compromissen onvermijdelijk mede.

Men herinnert zich wellicht, dat alleen de vroegere kanselier, dr. Wirth, die in de laatste tijden verzot schijnt te zijn op extra-touren, zich ook in de schoolquaestie van het Centrum scheidt. Wat zeer te betreuren is. Dr. Wirth is uit Baden afkomstig. De leiding van het Badische Centrum is reeds van meening, dat Wirth tot de orde moet worden geroepen. En de katholieke arbeiders in Baden, die Wirth zoo gaarne volgen, hebben zich in de schoolquaestie uitdrukkelijk van hem los gemaakt.

Nu is het buitengewoon interessant, dat in de Centrumspers een sociaal-democraat de houding van Wirth zeer scherp heeft gehekeld. Wirth heeft ook eenige volgelingen. De uitlatingen van den bedoelden sociaal-democraat zijn zóó merkwaardig, dat zij ook voor Holland van belang zijn. Wij laten ze hier volgen.

„In den laatsten tijd [illegible] ten deele prominente Cen[illegible] artikelen geschreven over de nieuwe Rijksschoolwet in 't „Berliner Tageblatt" en in de „Frankfurter Zeitung".

Uit uitlatingen der geënquêteerde bladen zou men kunnen afleiden, dat zij die artikelen alleen hebben opgenomen uit liefde voor de inzenders en alsof die publicaties niets minder zouden zijn dan een dienst voor het Centrum en het Katholicisme. Dat is echter wel niet het geval en was ook wel niet bedoeld. Maar het is toch werkelijk onrecht, wanneer in dit verband weer gesproken wordt van de „katholieke intolerantie" en van de „onmondigheid der leeken in de Katholieke Kerk". Dat afwijkende artikelen door een krant niet worden opgenomen, komt niet alleen bij de Centrumspers voor, maar dat gebeurt bij alle kranten van alle richtingen. Het is bij voorbeeld den leden der sociaal-democratische en democratische partij niet mogelijk artikelen geplaatst te krijgen met ernstigen religieusen inhoud. Bij die pers is men nu eenmaal frère et compagnon met de vrijdenkerij.

„Er is gezegd, dat de leiding der sociaal-democratische partij van meening blijft, dat de sociaal-democraten ook met het Centrum een dragelijke schoolwet tot stand zouden hebben gebracht. Dat zou misschien mogelijk zijn geweest, maar dan alléén onder den dwang van politieke coalitie-omstandigheden. Want heden staat de sociaal-democratie nog altijd zóó afwijzend tegenover religieuse vragen (men vergete niet, dat een sociaal-democraat aan het woord is!), dat van haar tegemoetkomingen op het gebied van de christelijke opvoeding alleen los te krijgen zijn op den weg van een compromis of koehandel. Het inzicht, dat diep in de menschelijke ziel het verlangen naar het eeuwige sluimert, dat alleen de religie kan bevredigen, dit inzicht is heden ten dage bij de sociaal-democratie niet aanwezig, afgezien van eenige onder de honderdduizenden. Thans stelt de sociaal-democratie politiek en economie nog op de allereerste plaats.

De godsdienst telt voorshands bij haar niet mede. De partij is alles, de kerk is niets. Dat is een feit, waaraan niets valt te veranderen. Degene, die in dezen tijd iets op godsdienstig gebied voor het volk wil bereiken, kan dit alleen gedaan krijgen in strijd met de sociaal-democratie.

De sociaal-democratie wil de school zonder godsdienst. Dat vordert het partijprogram. In de sociaal-democratische pers kan men lezen dat nuntius Pacelli de vader van de nieuwe schoolwet is (!) en daarom worden alle krachten opgeroepen, om de wereldlijke school te verdedigen. Religieuse overtuiging wordt afgedaan als sentimenteel-religieuse frase!

„Dat is het — zoo verklaart onze openhartige sociaal-democraat —, wat mij de pen in de hand drukt. Ik voor mij houd niet van de school zonder godsdienst. Ik ben een paar jaar vrijdenker geweest. Die jaren zijn voor mij in zekeren zin zeer waardevol geweest, want zij hebben mij een diepen blik doen slaan in de barre „Geistesöde", die de vrijdenkerij in groote kringen van ons volk heeft veroorzaakt, een diepen blik in den geestelijken chaos, waarin ons volk maar voortleeft. Er kan wel iemand een tijdje lang bevrediging vinden in zelf geschapen idealen zonder God, maar na korten tijd keert hij teleurgesteld terug en komt onvermijdelijk tot het inzicht dat niets in de wereld het geloof aan God kan vervangen. Een hardnekkige houdt wel eens vast aan zijn zelfvergoding, en gaat al dwalende tenslotte ten gronde. Maar het volk (nog altijd spreekt de sociaal-democraat en „Het Volk" moge er zijn aandacht aan wijden!) kan niet één dag zonder godsdienst zijn, zelfs geen uur. Waar de zuivere Christelijke leer vernietigd is, krijgt men de dolste dingen te zien. Ik weet maar al te goed, wat aan de kinderen een kakelbonten poespas wordt voorgezet in het zoogenaamde „Moralunterricht". Al het Christelijke wordt geweerd. Het Christendom wordt belachelijk gemaakt of gehoond. Er wordt iets geleerd, dat noch Christelijk, noch heidensch is, dat noch zedelijk noch iets anders, maar in elk geval verderfelijk is.

De scheiding in de geestelijke opvoeding onzer kinderen — meent deze sociaal-democraat — moet zuiver en duidelijk zijn. Dat is absoluut noodzakelijk, opdat de wirwar nog niet grooter worde dan deze reeds is. Democraten, liberalen en sociaal-democraten denken daar in groote meerderheid anders over. Dat is te begrijpen. Maar wat niet begrepen kan worden is, dat anders zoo verstandige katholieken met de vrijdenkers arm in arm optrekken tegen de nieuwe schoolwet. Zij meenen het gewis goed. Maar zij begaan een fout. Zij stellen de politiek — in zuiver wereldlijken zin — hooger dan de religie. Moet dan in verband met huidige of toekomstige politieke vriendschappen de regeling der religieuse opvoeding aangepast worden aan de opvattingen van kringen, die van godsdienst niets willen weten? Dat gaat toch niet aan. Het verdient afkeuring, dat sommige leden van het Centrum om Wirth [illegible]ischer willen zijn dan de democraat zelf en „freigeistiger" dan degenen, die geen geloof hebben".

En onze sociaal-democraat eindigt zijn betoog als volgt.

Hoe gaarne ik als oude sociaal-democraat ook het samenwerken van de coalitie van Weimar weer zou begroeten, ik vrees toch, dat in religieuse kwesties en dus ook in de kwestie der Christelijke opvoeding onzer kinderen met de sociaal-democratie thans en waarschijnlijk nog langen tijd niets is te bereiken."

Wat zegt van dit alles „Het Volk", waarvan de geest allesbehalve vreemd is aan de Germaansche vrijdenkerij?

W. F.

(*De Tijd.*)

KERKLIJST.

H. FAMILIE-KERK, SAN MATEO.

Gedurende de geheele maand October is er iederen avond om 7 uur Lof. Onder het Lof zingen alle menschen de latijnsche gezangen en liederen ter eere van Maria.

Zondag'savonds en Woensdag'savonds onder het Lof is er een korte predikatie.

St. ANNAKERK - OTRABANDA.

Iederen avond gedurende de Octobermaand is er om 7 uur uitstelling van het Allerheiligste en Rozenhoedje met gezangen. Dinsdag 's avonds Lof met preek.

H. ROZENKRANSKERK - PIETERMAAI.

Gedurende de Octobermaand, iederen avond om 7 uur. Lof met rozenhoedje en gezangen ter eere van de Koningin v. d. Allerh. Rozenkrans.

Maandag en Woensdag 's avonds Lof met preek.

BERICHTEN

MISSIE-NIEWS.

Mgr. Vuylsteke.

Donderdagmorgen is onze Apostolisch Vicaris, Z. D. H. Mgr. VUYLSTEKE, per S.S. „*Polarland*" van de Aluminum Line van zijn vormreis naar Aruba teruggekeerd.

Nieuwe Missionarissen.

De volgende week worden hier per SS. „Venezuela" verwacht de Weleerw. Paters B. KRUGERS en MARTINUS MEESTERS.

Van harte welkom!

Moeder Cherubina.

Dinsdag j. l. is per S.S. „*Breda*" uit Nederland naar hier ter visitatie vertrokken de Z. E. Moeder CHERUBINA, Algemeen overste van de Zusters van Breda. Moeder CHERUBINA is vergezeld van twee nieuwe Zusters, en de Eerw. Zusters BARBARA en ARNOLDA.

Per zelfde gelegenheid zal na 18 jaren afwezigheid naar Curaçao terugkeeren de Eerw. Zuster MARIA TERÈSE, voor het Pensionaat van Welgelegen.

Wij wenschen allen van harte allen een voorspoedige reis en behouden aankomst.

Curaçao -- Suriname.

Wij lezen in het K. W. van 22 Sept. j. l. dat den 16en derzelfde maand een vergadering heeft plaats gehad van de West-Indische Kamer, onder voorzitterschap van Mr. Dr. C. F. Schoch. Aanwezig was ook Mr. Brantjes, Gouverneur van Curaçao, die o. m. de aandacht vestigde op de nauwere samenwerking, welke tusschen de twee West-Indische Koloniën zou kunnen ontstaan door invoer van hout, rijst, sinaasappeldn enz. uit Suriname naar Curaçao.

Ds. Eybers.

Ds. Eybers, tot voor kort predikant der V. P. G. alhier, is overgegaan in den dienst der Oost-Indische staatskerk en hoopt de volgende maand daarheen te vertrekken.

Dr. v. d. Hoog.

De oud-directeur van den openbaren gezondheidsdienst dr. Van der Hoog is van Suriname naar Nederland teruggekeerd en heeft, naar het K. W. verneemt, een betrekking aanvaard in Djeddah.

'n Korte vreugde!

R. J. Beaujon.

Naar het K. W. verneemt, vertoeft de heer R. J. Beaujon, die ter beschikking van den heer Ir. Versluys in Nederland gesteld is, ten einde zich onder diens leiding op de hoogte te stellen van de voorbereidende werkzaamheden in het belang van een watervoorziening op Curaçao, om later als beheerder van dien dienst op Curaçao op te treden, thans te dien einde te Tilburg.

Hollandsche bank voor West-Indië.

In de op 6 September jl, te Amsterdam gehouden vergadering van Aandeelhouders dezer instelling werd de balans en de winst- & verlies-rekening per 30 Juni 1927 goedgekeurd.

Van het behaalde winstcijfer werd, na de noodig geoordeelde reserveeringen en afschrijvingen, een bedrag van fl. 50,000.- op gewone reserverekening overgeboekt; terwijl aan de buitengewone reserve een bedrag van fl. 25,000.- werd toegevoegd, waardoor deze is gestegen tot fl. 150,000.- Verder werd besloten het dividend te bepalen op zes percent (6%), terwijl daarna een bedrag van fl. 12,665.- als onverdeelde winst op nieuwe rekening werd overgeboekt.

Uit de door ons ontvangen „verkorte balans" blijkt dat de door derden bij deze instelling gedeponeerde gelden in het afgeloopen boekjaar van fl. 4,920,793 tot fl, 5,366,582 zijn gestegen, eene toename dus bijna van bijna fl. 450,000.-. De balans sluit met een totaalbedrag van fl. 7,013,782 (tegen fl. 6,236,894 in 1926).

Wij wenschen de „Hollandsche Bank voor West-Indië" geluk met dezen vooruitgang en hopen dat zij zich in gestadigen bloei moge verheugen.

Auto op het droge.

Naar wij vernemen is de auto van den heer S. G. die te Wespunt in zee geworpen was, door enkele Bonaireaansche visschers op het droge gehaald.

Draadloos Bestuur.

Op zijn laatste reis naar de buitendistricten (Nickerie, Saramacca, enz.) heeft de gouverneur van Suriname draadloos het bestuur gevoerd. Het vaartuig, waarmee hij de reis maakte, was namelijk van een draadlooze installatie voorzien en de gouverneur kreeg iederen dag de berichten uit Paramaribo aan boord en zond draadloos zijn orders, zoodat ditmaal geen plaatsvervanger behoefde te worden aangewezen.

Petroleum in Suriname.

„De West" van 26 Aug. schrijft:

„Men herinnert zich, dat de ingenieur H. Wolvekamp — van oordeel, dat door een geologische verkenning aan de oppervlakte geen voldoende zekerheid te verkrijgen is omtrent het voorkomen van petroleum in Suriname — den heer Koker telegrafisch adviseerde om het onderzoek voort te zetten door diepboringen. Eveneens telegraphisch volgde hierop antwoord, dat de heer Koker in de tweede helft van Augustus in Suriname zou zijn, met een boor-ingenieur en de noodige toestellen. De heeren zijn — volgens een nader bericht — per Fransche mail uit Europa vertrokken en dachten 24 Augustus te Paramaribo te zijn. Hun reis ondervindt echter vertraging, tengevolge van de reparatie van de Biskra, waardoor de Fransche mailboot eerst 14 September hier wordt verwacht. Inmiddels is de heer Wolvekamp geheel gereed met zijn terreinonderzoek en keert morgen per s.s. Prins Frederik Hendrik terug naar Europa. Hij had wel gaarne den heer Koker nog ontmoet, doch vindt het niet verantwoord om daarvoor zijn vertrek een maand uit te stellen. De bevinding van zijn onderzoek laat hij schriftelijk achter.

Wij kregen den indruk dat de heer Wolvekamp eenigszins teleurgesteld was omtrent de „aanwijzingen" die in de kolonie konden worden gedaan omtrent het voorkomen van petroleum. Die aanwijzingen gaven ten slotte weinig houvast. Nochtans heeft de heer Wolvekamp goede hoop, dat petroleum hier voorkomt, hetgeen nu door diepboring moet worden aangetoond. De machinerieën die medegebracht worden zullen gelegenheid geven tot een diepte van 500 meter te boren. De heer Wolvekamp acht de kolonie uit een mijnbouwkundig oogpunt zeer interessant en zal vermoedelijk nog dit jaar hier terugkeeren."

Rectificatie.

In „De Maasbode" Avondblad van 31 Aug. j.l. heeft de parlementaire redacteur het over den nood van het Bijzonder Onderwijs op Curaçao, ten gevolge van het niet ten uitvoer leggen van de gelijkstelling.

In dat artikel zijn een paar onjuistheden ingeslopen, die op een vergissing moeten berusten, waarschijnlijk ten gevolge van het verkeerd begrijpen van een gegeven inlichting.

Sprekend over de meisjesschool van Pietermaai, krijgt men uit hetgeen de redacteur zegt, den indruk alsof de honderden kinderen daar tot heden zijn ondergebracht in een oud bouwvallig woonhuis met drie lokalen.

De zaak is zoo. Pietermaai heeft een goede achtklassige meisjesschool. Door het steeds grooter wordend aantal kinderen, werd deze school te klein en heeft men enkele jaren geleden een daaraan grenzend oud woonhuis moeten koopen, waarin een paar klassen zijn ondergebracht. Deze school is een niet-betalende. Daar het aantal kinderen nog steeds blijft toenemen, is men van plan een splitsing te maken tusschen burgerkinderen en onvermogende. Voor deze burgerkinderen wil men een nieuwe achtklassige school bouwen, die ± f. 90.000 zal kosten, doch waarvoor het geld niet voorhanden is, terwijl de bestaande school, zesklassig, voor de onvermogende blijft.

Wat gezegd wordt omtrent de school te Willemstad, die een zeer mooie badinrichting had, welk bad door de olie van de C. P. I. M. geheel bedorven is;

zij ten eerste opgemerkt. dat deze school een R. K. Pensionaat is, dus als zoodanig niets uit te staan heeft met de wet der gelijkstelling; ten tweede, dat de nieuwe badinrichting al sinds een jaar klaar is; en ten derde dat de C. P. I. M. voor 't onbruikbaar maken van het eerste badhuis, schadevergoeding betaald heeft, al was 't dan niet de geheele som voor de nieuwe inrichting vereischt.

In dank ontvangen.

van den heer Rodolfó Pardo een reclame-boekje van de Nuevo Cuatro Dodge."

Verkoopkoersen der Banken op Curaçao voor Buitenlandsche Wissels.

(Opgegeven door de Hollandsche Bank voor West-Indië.)

	14/9	15/10	17/10	18/10	19/10	20/10
Noord-Amerika	2.47¾	2.47¾	2.47	2.47½	2.47½	2.47½
België	35.69	35.69	35.66	35.66	35.66	35.66
Duitschland	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0,60
Engeland	12.11	12.11	12.10	12.10	12.10	12,10
Frankrijk	9.96	9.96	9.95	9.94	9.94	9,95
Italië	13.76	13.76	13.76	13.75	13.75	13,76
Nederland	99.75	99.75	99.75	99.75	99.75	99,75
Spanje	43.15	42.95	43.13	42.64	42.98	42,89
Venezuela-Caracas	47.85	47.85	47.80	47.80	47.80	47.80
Maracaibo	48.10	48.10	48.05	48.05	48.05	48,05
Zwitserland	48.44	48.44	48.40	48.40	48.40	48,40

Officieele Berichten.

van de vorige week.

De loods alhier R. J. Beaujon is in activiteit hersteld en naar Aruba gedetacheerd om als loods werkzaam te zijn in de Paarden- en de St. Nicolaasbaai en de loods L. A. Blom is, overgeplaatst van Aruba naar Curaçao,

Aan den bode van den Gezaghebber van Aruba, George Schönherr is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Aan den tijdelijk agent van politie 2de klasse L. H. Frijmersum op Aruba is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Carlito Giel en Juan Tromp op Aruba zijn benoemd tot tijdelijke agenten van politie 2de klasse.

De kommies der belastingen alhier D. H. Garmers is in activiteit hersteld.

Nicolaas Jansen is benoemd tot moterdrijver bij den post voor draadlooze telegrafie alhier.

De klerk D. B. Duque, werkzaam op het Departament van Openbare werken is overgeplaatst naar de griffie van het Hof van Justitie.

van deze week.

De heer P. van Heeswijk. in het bezit der akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer, is benoemd tot onderwijzer eerste klasse bij het openbaar onderwijs in Curaçao en werkzaamgesteld aan de Hendrikschool alhier.

Aan de tijdelijke agenten van politie 2e klasse alhier E. A. de Jongh en C. A. de Hooi is, op hun verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

J. V. Asalida en Philips Gumbs alhier en Adriaan Tromp op Aruba zijn benoemd tot tijdelijke agenten van politie 2de klasse.

Aan den beheerder van de Openbare Leeszaal en Boekerij, tevens beheerder van het Koloniaal - en schoolmuseum alhier, H. E. Ch. de Jongh, is, op zijn verzoek, eervol ontslag als zoodanig verleend.

In de buitengewone examencommissie voor de examens op de Bovenwindsche eilanden te houden in de maand December zijn benoemd':

a. tot lid en voorzitter de heer A. Hermus, plaatsvervangend Inspecteur van het Onderwijs.

b. tot leden Mej. M. C. Slothouwer, hoofd der Oranjeschool op St. Martin en Mej. M. Roozen, hoofd der R. K. school te Philipsburg op St. Martin;

c. tot plaatsvervangende leden Mej. C. H. van de Poll, hoofd der R. K. school te Windwardside op Saba en de heer L. A. Conner, onderwijzer aan de Oranjeschool op St. Martin.

West-Indische Gids.

Inhoud - September 1927.

Europeesche Kolonisatie in Suriname, door Tj. Pyttersen.

De Curaçaosche Begrooting voor 1927, door Mr. B. de Gaay Fortman.

Het Suriname-vraagstuk, door mr. O. E. G. Graaf van Limburg Stirum.

Nog eens Emigratie van Nederlanders naar Suriname, door W. R. Menkman.

Indianen en Negers, door John F. Snelleman. Bibliographie.

ALLERLEI.

Dat de Nederlandsche taal een ruime sorteering van gelegenheden biedt om iemand aan het eind te laten komen, moge blijken uit het volgende:

De waschvrouw gaat om zeep.
De ruiter bijt in het zand.
De matroos gaat naar de haaien.
De hartlooper legt het af.
De houthakker ligt het bijltje er bij neer.
De tuinman gaat de laan uit.
De auteur schrijft het einde.
De koopman sluit zijn balans af.
De doodgraver daalt in het graf.
De wandelaar gaat het hoekje om.
De glasblazer blaast den laatsten adem uit.
De muzikant blaast de kraaienmarsch.
De bankier wisselt het tijdelijke met het eeuwige.
De vliegenier gaat naar de maan (en komt niet meer terug).
De zanger zingt zijn zwanenzang.

Het meest waardevolle levende wezen

is een walvisch. Daarom wordt daar ook voor durend jacht op gemaakt.

Een enkele Groenlandsche walvisch heeft in zijn bek niet minder dan ongeveer een ton baleinen, welke alleen al een waarde vertegenwoordigen van *f* 18.000 tot *f* 24.000.

Van het walvischspek kan vijf-en-twintig ton olie verkregen worden en daar walvischtraan *f* 240 per ton opbrengt, vertegenwoordigt dit weer 'n waarde van *f* 6000.

Als men, om de vele voordeelen. zóó op deze dieren blijft jagen als nu, dan zullen onze kleinkinderen de walvisschen niet anders dan als uit gestorven dieren kennen.

BUITENLAND.

De Zeppelins en het verkeer over den Oceaan.

Sedert Lindbergh en Chamberlin den Oceaan hebben overgestoken, is de kwestie van geregelde verkeersvluchten over den Oceaan actueel geworden. Maar er is in den laatsten tijd alleen sprake geweest van vliegtuigen en men is er mee bezig Oceaanmachines van verschillende constructies te bouwen, die veilig zijn voor het verkeer. Over de luchtschepen is nauwelijks gesproken en het is wel op zijn plaats, eens te vragen, waar de Zeppelins eigenlijk blijven, wanneer men aan het luchtverkeer tusschen Europa en Amerika denkt. Men heeft immers al maanden lang zoo goed als niets meer uit Friedrichshafen gehoord; het laatst bij de vlucht van Z 126 naar Amerika en toen de nationale giften voor Z 127 zijn afgesloten.

Uit kringen van Zeppelin-bouwers wordt nu een verklaring bekend gemaakt, waarin er op gewezen wordt, dat de Zeppelin-werf in Friedrichshafen allesbehalve zonder werk is. Men heeft in het buitenland onveranderd een goede meening over het groote luchtschip en men zou met het bouwen van Zeppelins heel wat verder zijn, wanneer in Amerika het ongeluk met de „Shenandoha" niet was gebeurd. Amerikaansche financiers waren, nadat de Z 126 naar Amerika was overgebracht, van plan, het kapitaal voor de oprichting van een internationale Zeppelinmaatschappij bereid te houden. Door een toeval moest indertijd de zitting voor de oprichting worden uitgesteld. Toen kwam het verlies van de „Shenandoha" en de Amerikaansche financiers troostten zich met een later tijdstip. Intusschen heeft het succes van L. Z. 126 de tegenwoordige „Los Angelos" zooals bekend is, het Amerikaansche marine-ministerie aanleiding gegeven, door de Amerikaansche Good Year-Zeppelin Corp. drie Zeppelins te laten bouwen, elk 200.000 kubieke meter inhoud, dus driemaal zoo groot als L. Z. 126, en wel voor militaire doeleinden. In Engeland is men er ook van overtuigd, dat alleen het groote luchtschip voor het verkeer over lange trajecten in aanmerking komt. In Engeland zijn twee copieën van Zeppelins in aanbouw (waarvoor de Zeppelin-werken de gascellen leveren), die voor het verkeer Engeland—Indië, resp. Engeland—Australië moeten dienen.

Dat men tot nu toe over den bouw van L. Z. verder niets heeft gehoord, vindt een eenvoudige verklaring. Zooals bekend is, moet de nieuwe Z. 127 in de eerste plaats voor het verkeer Spanje—Argentinië dienen. Nu moest het verdrag van de Spaansche Colon-maatschappij, die de draagster is van het Spaansch-Zuid-Amerikaansche verkeer, met de Spaansche regeering worden gesloten, ten behoeve van een staatsondersteuning. De voorwaarde van dit verdrag is, dat er in Sevilla een haven en een werf worden opgericht. Door de Argentijnsche regeering was echter het postverdrag voor de Colon-maatschappij nog niet onderteekend, evenmin de waarborg voor den bouw van een luchtschiphaven in Buenos Aires. Daar het Fransch-Argentijnsche postmonopolie-verdrag niet tot stand is gekomen (daar zat de Spaansche regeering achter) is de grondslag voor het verdrag met de Colon-maatschappij nu gegeven. Dr. Eckener is kort geleden in Sevilla en Buenos Aires geweest, om in verband met het oprichten van de beide luchtschiphallen overeenkomsten te sluiten.

Men heeft in dien tusschentijd in Friedrichshafen de handen niet in den schoot laten liggen. Men heeft de benzine als drijfstof uitgeschakeld en door een gas vervangen. Men heeft verder een aanmerkelijke verbetering der veiligheid van het nieuwe schip bereikt door de legeering van het hard-aluminium, waaruit het geraamte van het schip bestaat, te verbeteren, zoodat het nu knakvrij is.

De definitieve voltooiing in het voorjaar 1928 wordt hierdoor niet vertraagd. Den 1sten Juli is men met het monteeren begonnen, nadat met de verschillende verbeteringen proeven zijn genomen. De gondel van L. Z. 127 wordt grooter dan een Pullmanwagen. Er is een groote eetzaal in, een salon, tien hutten, elk met twee bedden, zooals in een slaapwagen. Alle overige ruimten zijn grooter dan bij Z. 126. De „vonkers" kunnen Europa en Amerika van overal bereiken.

Een geregeld oceaanverkeer schijnt op dit tijdstip met vliegtuigen nog onmogelijk. De lengte van het vluchttraject alleen al maakt het nut denkbeeldig. Bij het luchtschip zijn de omstandigheden geheel anders. Hier begint het nut daar, waar het bij het vliegtuig ophoudt, n. l. bij een traject van ongeveer 5000 K. M. Het luchtschip is veel veiliger in het verkeer, zoowel door de uitschakeling der benzine, als ook daardoor, dat het den grooten luchtschepen met goed gevolg mogelijk is, voor het slechte weer uit te wijken. Het gebruik van gas, dat bijna zoo zwaar is als de lucht, heeft nog veel bijzondere voordeelen voor het nieuwe Zeppelintype. Het is aethyleen, dat rijker aan koolstof wordt gemaakt. Men kan de voltooiing van Z. 127, die 131 M. lang zal zijn en 105.000 kubiekmeter inhoud heeft, met spanning tegemoet zien. De kwestie van een geregeld luchtverkeer kan volgens den tegenwoordigen stand van zaken volstrekt nog niet worden beslist. De groote luchtschepen zullen eerst moeten bewijzen, of ze in staat zijn, het passagiers-ver-verkeer in de lucht uit te voeren. Wanneer het vliegen met machines op trajecten over 5000 K. M. niet alleen meer groote sportprestaties zijn, kunnen vliegtuig en luchtschip met elkaar wedijveren.

De toestand der Kerk in Mexico.

Sinds eenige weken verspreidt de Mexicaansche regeering het gerucht eener op handen zijnde verzoening met de Kerk. Het grootste socialistische blad „El Sol" bazuint het rond, dat alle vervolgingen gestaakt zijn en dat alle katholieke bisschoppen de wetten van Calles aangenomen hebben. In officieele kringen „beweert men, dat de president van plan is op het congres dat 1 September zitting heeft, verschillende opzienbarende onthullingen te doen over een nieuwe verzoenings-politiek, erkenning van alle godsdiensten, inachtneming van de strengste neutraliteit bij de presidentskeuze, enz.

Een telegram uit Mexico meldt:

„Het blad „Excelsior" verklaart, dat een overeenkomst tot stand gekomen is, waardoor de Mexicaansche regeering alle priesters veroorlooft naar hun parochies terug te keeren en hen van haar bescherming verzekert, op voorwaarde dat zij zich, evenals alle overige burgers, onderwerpen aan de wetten van het land.

Een zeker aantal priesters, die vroeger in Mexico-City gevestigd waren, heeft reeds een verzoekschrift ingediend om naar de hoofdstad te mogen terugkeeren.

In katholieke kringen heerscht de overtuiging dat de poorten eener mogelijke verzoening met de regeering ontsloten zijn, maar dat tot nu toe nog geen vaststaande bepalingen getroffen zijn over den terugkeer der verbannen priesters."

Het is zonder meer duidelijk, dat het episcopaat geen wetten aanvaarden kan die de vrije oefening van den godsdienst onmogelijk maken. De Katholieken zijn van oordeel, dat de regeering voor alles de algemeene opgewondenheid bedaren en daarom de menschen wil voorspiegelen, dat de geestelijkheid de onrechtvaardige wetten aangenomen heeft.

Een overeenkomst met het episcopaat is reeds onaannemelijk om de eenvoudige reden, dat het meerendeel der bisschoppen zich in ballingschap bevindt en de regeering de door hen gevolmachtigde priesters absoluut niet erkent. Bovendien heeft ze trouwens zelf herhaaldelijk verklaard, dat ze de katholieke prelaten het recht onzegt met haar te onderhandelen . . . . . .

Daarom kan men aan deze geruchten slechts zeer weinig geloof hechten.

Bekendmaking.

De ondergeteekende maakt hierbij bekend, dat vanaf heden tot nadere aankondiging, de kade langs de De Ruyterkade, gerekend vanaf de oude ophaalbrug (Van den Brandhofbrug) in Oostelijke richting over eene lengte van 50 M. voor het verkeer (te land en te water) afgesloten is.

Curaçao, den 12n October 1927.

De wnd. Procureur-Generaal,

3—2 C. S. GORSIRA.

Bekendmaking.

De verkoop van Juweelen en van gouden en zilveren voorwerpen ter Spaar en Beleenbank van Curaçao beleend van den **4dn Januari 1926** *af tot en met* **30 Juni 1926**, *onder* **No. 1901 M** *tot en met* **No. 1130 O** *zal plaats hebben op Donderdag den 27st October a. s. s'morgens ten negen uur en volgende Donderdagen.*

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 22n October 1927.

De Voorzitter

H. J. Cohen Henriquez

Beheerder

OPENBARE BOEKERIJ EN LEESZAAL enz.

Voor boyengenoemde betrekking worden tot **1 November** a. s. sollicitaties ingewacht bij den ondergeteekende ter Inspectie van het Onderwijs.

Jaarlijksche toelage f. 1008. plus duurtetoeslagen.

De boekerij en leeszaal zijn geopend van 10-12 1/2 v. m. en van 3 1/2 — 5 1/2 n. m.

De Voorzitter der Commissie van Beheer

H. J. A. SCHROEDER.